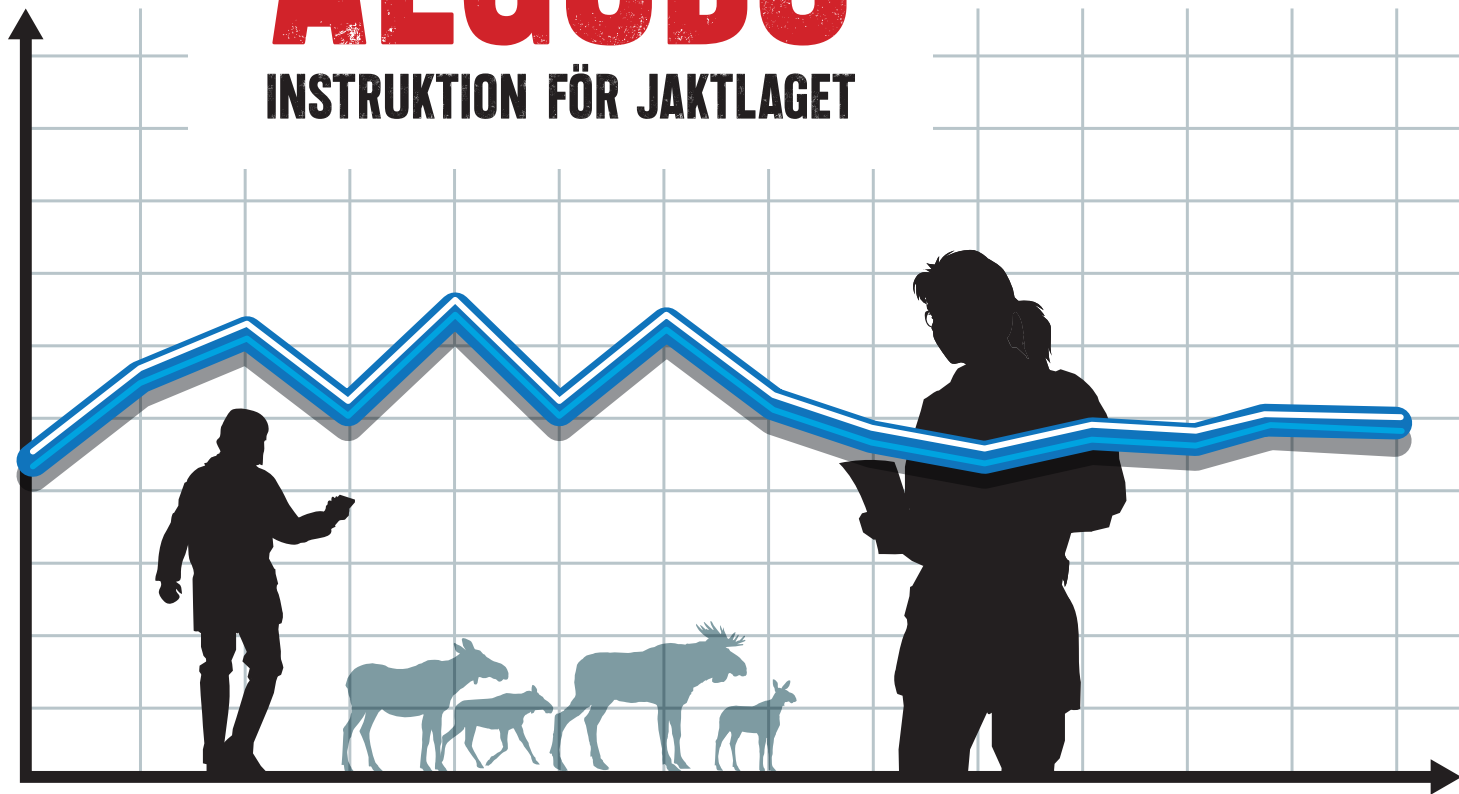

ÄLGÖBS

INSTRUKTION FÖR JAKTLAGET

BAKGRUND OCH SYFTE MED INSTRUKTIONEN

- Älgobs är ett av de viktigaste verktygen för att följa älgstammens utveckling över tiden och vi kan med stöd av älgobs följa upp älgstammens sammansättning och kvalitet. Älgobs, tillsammans med avskjutningsstatistik, möjliggör dessutom bra skattningar av älgstammens storlek.
- Älgobs är en kvalitetssäkrad inventeringsmetod som genomförs av jägarna under pågående jakt.
- Älgobsen är värd att vårda och det är viktigt att vi hela tiden arbetar med att höja kvaliteten i älgobsrapporteringen.
- Denna instruktion syftar till att beskriva hur Älgobs fungerar och hur ni i jaktlaget ska rapportera, det är viktigt att vi rapporterar på ett riktigt sätt för att kunna höja kvaliteten i älgförvaltningsarbetet.
- **Kronobs är en nyhet som införs med start hösten 2016.** Syftet är att ge kunskap om kronviltets utveckling och därmed ett verktyg i kronviltsförvaltningen. Kronobs genomförs på samma sätt och under samma period som älgobsen och rapporteras i viltdata.se. Läs mer på sidan 14.

GRUNDER FÖR ÄLGOBS – ALLMÄNT

- Ett område måste nå upp till **5 000 observationstimmar** för att statistiken ska bli tillförlitlig.
- Det är jägarnas observationer vi räknar, inte antalet älgar.
- Resultatet kan inte jämföras mellan olika områden, bara för samma område mellan åren.
- Enskilda jaktlagsrapporter används inte, endast områdets samlade resultat.
Att medvetet rapportera fel påverkar alltså inte kommande tilldelning.
- Utse en ansvarig i jaktlaget för sammanställning och rapportering av Älgobs.

GRUNDER FÖR ÄLGÖBS – ÄLGÖBSPERIODEN

- Observationsperioden är de sju (7) första dagarna då jakt bedrivs under de första 30 dagarna från älgjaktens start. Dessa sju (7) dagar behöver inte vara sammanhängande utan kan vara spridda under 30-dagarsperioden.
- Har jaktlaget endast jagat en dag under älgobsperioden så ska denna dag rapporteras.
- Har jaktlaget inte jagat under älgobsperioden så ska även det rapporteras.
- Lägg in uppgifterna i det rapporterings-system ni använder så snart som möjligt och gärna dagligen under de sju första jaktdagarna. En snabb rapportering från jaktlagen gör att resultaten ger stöd åt älgförvaltningen redan under innevarande år.

GRUNDER FÖR ÄLGÖBS – JAKTDAGEN

- Räkna alla älgobservationer från att jaktlaget skiljs vid morgonsamlingen (eller motsvarande) till att jaktlaget återsamlas vid jaktdagens slut.
- Räkna endast de älgobservationer som görs på det egna jaktområdet.
- Rapportera det antal timmar som har förflutit mellan morgonsamlingen och återsamlingen. Viktigt att rapportera det faktiska antalet timmar.
- Räkna inte in tid då jaktlaget är samlat vid slakteri för omhändertagande av fällda älgar eller vid uppehåll i jakten till exempel lunch/fika.
- Rapportera antalet jägare och övriga deltagare (exempelvis drevfolk) som har deltagit under jaktdagen.

Jaktdag 1

Jaktdagsinformation

Datum

Antal jaktdeltagare

-

+

Jaktdagens längd

-

+

Arter som jagats under dagen

☐ Älg

☐ Kronvilt

(Minst en art måste väljas)

Spara

VI RÄKNAR OBSERVATIONER – INTE ANTALET ÄLGAR!

Observerade djur ?

Art	Typ	Antal			
Älg	Tjur	3	+	-	×
Älg	Ko med 1 kalv	2	+	-	×
Älg	Kalvlös Ko, kviga	1	+	-	×

Varav skjutna

VAD ÄR EN OBSERVATION?

- En observation av ko med kalv eller kalvar räknas som 1 observation.

Ny observation ?

Välj art

Älg

▼

Typ av observation

Ko med 1 kalv

▼

Antal

-

1

+

Lägg till ⬇

Observerade djur ?

Art	Typ	Antal
-----	-----	-------

VAD ÄR EN OBSERVATION?

- Samma älg ses av två jägare vid olika tillfällen
= 2 observationer.

Ny observation ?

Välj art

Älg

Typ av observation

Kalvlös Ko, kviga

Antal

1

Lägg till

Observerade djur ?

Art

Typ

Antal

Älg

Ko med 1 kalv

1

+

-

x

VAD ÄR EN OBSERVATION?

- Ser den ene jägaren ett djur till är det ytterligare 1 observation.

Ny observation ?

Välj art

Älg

Antal

- 1 +

Typ av observation

Tjur

Lägg till

Observerade djur ?

Art	Typ	Antal			
Älg	Ko med 1 kalv	1	+	-	×
Älg	Kalvlös Ko, kviga	1	+	-	×

VAD ÄR EN OBSERVATION?

- Skjuts en älg är den en observation och noteras som skjuten.

Ny observation ?

Välj art

Älg

Typ av observation

Tjur

Antal

-

1

+

Lägg till

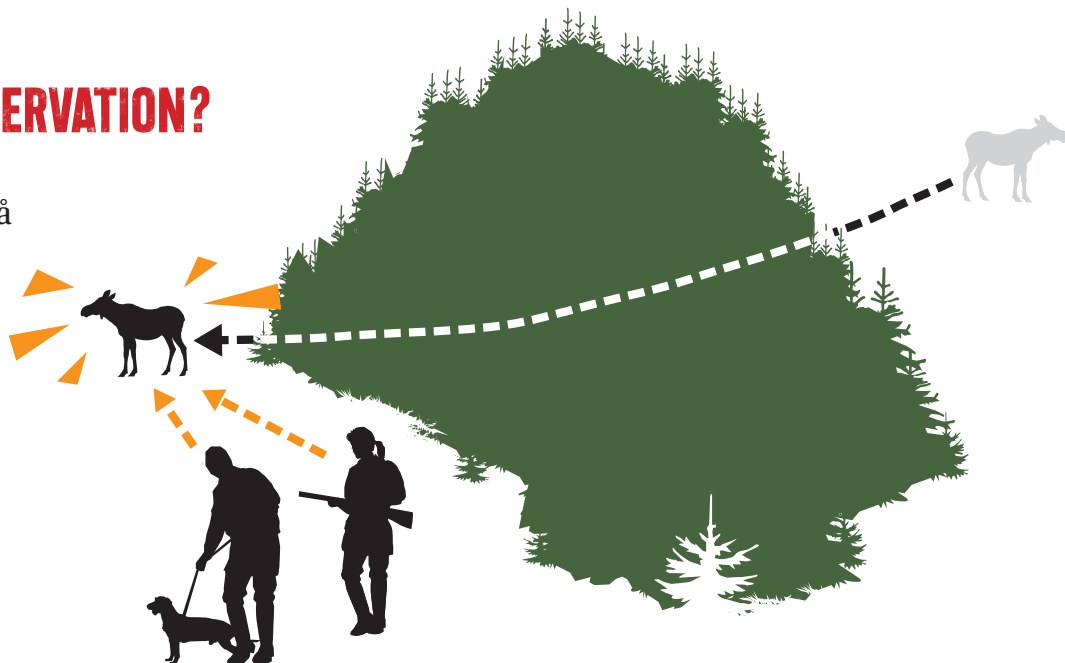
Observerade djur ?

Art	Typ	Antal			
Älg	Ko med 1 kalv	1	+	-	×
Älg	Kalvlös Ko, kviga	1	+	-	×

Varav skjutna

VAD ÄR EN OBSERVATION?

- Samma älg ses av två eller flera jägare vid **samma tillfälle** = 1 observation.

Ny observation ?

Välj art

Typ av observation

Antal

Lägg till

Observerade djur ?

Art

Typ

Antal

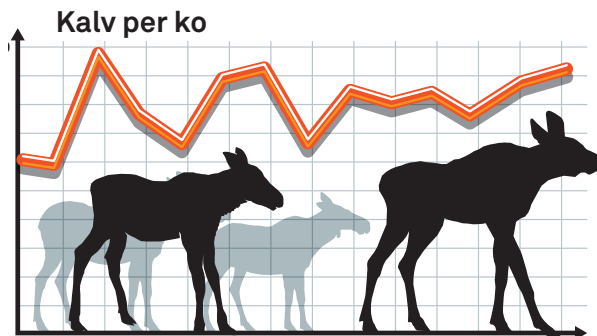
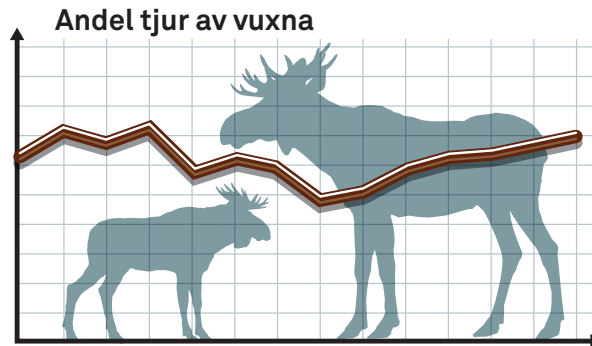
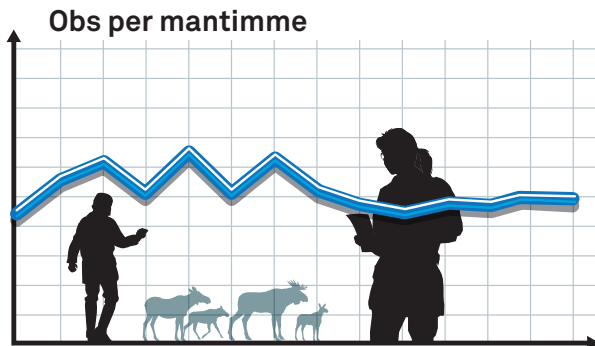
VAD ÄR EN OBSERVATION?

- Alla älgar som ses på det **egna jaktområdet** under den tid som räknas in i **jaktdagens längd** räknas som observationer.

ANALYS AV RESULTAT FÖR ANVÄNDNING I VILTFÖRVALTNINGEN

- Resultatet ger oss ett indexvärde på hur viltstammarna utvecklar sig över tiden och vi kan värdera resultaten av våra förvaltningsåtgärder.

NYHET HÖSTEN 2016 – KRONOBS

- Kronobs är en nyhet som införs med start hösten 2016. Syftet är att ge kunskap om kronviltets utveckling och därmed ett verktyg i kronviltsförvaltningen.
- Kronobs genomförs på samma sätt och under samma period som älgobsen och rapporteras i viltdata.se.
- Med anledning av att handjuren är av stor betydelse i kronviltsförvaltningen så indelas dessa i tre kategorier (se nedan). Övriga kategorier är: hind/smaldjur, kalv och ej konstaterad kön eller ålder.

Handjurskategorier:

1. Spets.

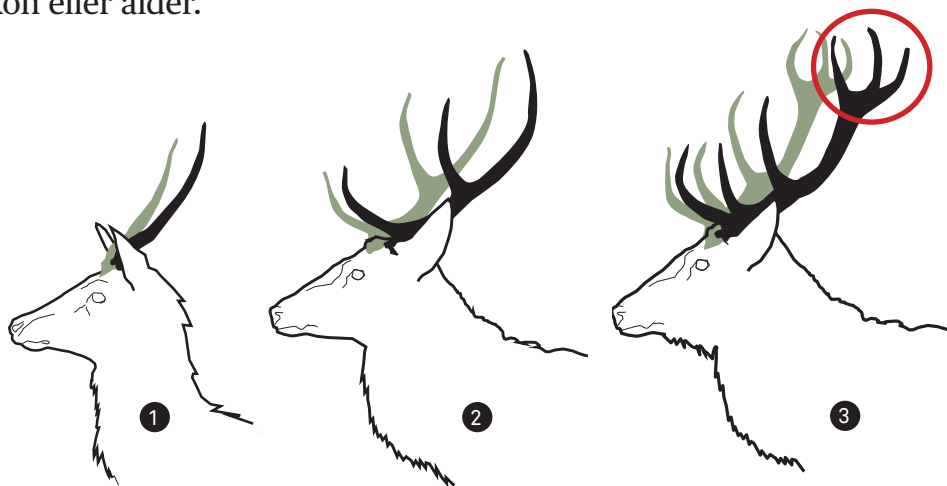
En tagg på skjutsidan.

2. Mellanhjort.

Minst två taggar på skjutsidan, utan kronbildning.

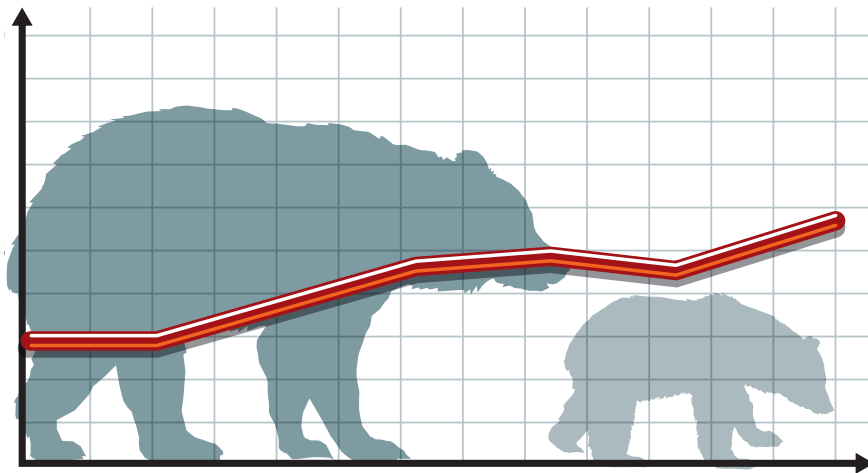
3. Hjort med kronbildning.

Hjort med kronbildning (minst tre taggar i topp) på skjutsidan.

RAPPORTERA ÄVEN BJÖRN, VARG, JÄRV OCH LO!

- Detta görs under samma observationsperiod som Älgobs och ger oss ett indexvärde för de stora rovdjurens utveckling.
- Rapportera gärna direkta observationer och spårobservationer av de stora rovdjuren under hela året i Skandobs som är ett öppet rapporteringssystem. Enklast är att ladda hem en applikation som heter Skandobs touch till telefonen.

FRÅGOR ELLER FUNDERINGAR?

Har ni några frågor och funderingar kring Älgobs, Kronobs eller Rovdjursobs så kontakta gärna någon av Svenska Jägarförbundets jaktvårdskonsulenter:

Björn Sundgren, region Norr: 010-584 76 77, bjorn.sundgren@jagareforbundet.se

Hans Johansson, region Mitt: 010-584 76 53, hans.johansson@jagareforbundet.se

Elias Turesson, region Syd: 010-584 76 57, elias.turesson@jagareforbundet.se

Svenska Jägarförbundet

Illustrationer: Fredrik Saarkoppel